

1. Bu testte 4 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1.

Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Murat Türkeş, "Küresel iklim değişikliği kışları ortadan kaldırmıyor ancak kışların etkisini azaltıyor. Özellikle ilkbahar döneminin etkisi artıyor, don olayının görüldüğü gün süreleri azalıyor." dedi.

Bir sempozyum için geldiği Edirne'de, açıklamada bulunan Prof. Dr. Türkeş, son yıllarda kış mevsiminin etkilerinin azaldığının gözlemlendiğini söyledi.

İklim değişikliğinin hava olayları üzerindeki etkisinin gün geçtikçe daha çok hissedildiğini vurgulayan Türkeş, kış aylarının daha ılık geçtiğini, buna bağlı olarak kar yağışının azaldığını ve karın yerde kaldığı gün süresinin düştüğünü ifade etti.

Bu koşullar altında doğru mevsim tahmini yapmak zor. Kış ılık geçse bile Türkiye'nin büyük bölümünde hava olaylarına bağlı olarak kuzeyli soğuk hava etkili olabilir. Bununla birlikte kar yağışlı, fırtınalı ve soğuk bir hava görülebilir. Tersine sıcak bir hava dalgası kışın içerisinde sıcak ve kurak bir hava oluşturabilir."

Sadece yukarıda verilen haber metnine göre küresel iklim değişiklikleri ile ilgili yapılan yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) İklimler uzun yıllar boyu meydana gelen hava sıcaklıklarının ortalaması alınarak hesaplanır ve hiçbir koşulda değişmez.
- B) Küresel iklim değişikliklerine bağlı olarak kış ayları daha ılık geçmekte kar yağışları azalmaktadır.
- C) Fabrika bacalarından çıkan gazlar iklim değişikliğine neden olmaktadır.
- D) Fosil yakıtların kullanılması hava olaylarını etkilemektedir.

2.

İngiltere'de yayımlanan Guardian gazetesi, iklim araştırmaları kuruluşlarının verilerine dayanarak, küresel karbon emisyonlarının üçte birinden fazlasından 20 büyük fosil yakıt şirketinin sorumlu olduğunu yazdı. Gazetenin yayımladığı listede ilk üç sırada Suudi Arabistan petrol şirketi Aramco, Amerikan enerji devi Chevron ve Rus petrol şirketi Gazprom yer alıyor. ABD merkezli İklim Hesap Verilebilirliği Enstitüsü'nün verilerine göre, aralarında BP ve Shell'in de bulunduğu 20 şirket, 1965'ten 2017'ye kadar 480 milyar ton karbondioksit eşdeğer sera gazı üretti. Bu rakam, aynı süre içindeki karbon emisyonlarının yüzde 35'ine karşılık geliyor. Bu araştırma, şirketlerin beyan ettiği petrol, doğal gaz ve kömür miktarını temel alıyor. Sonra bu yakıtların tedarik zincirinde, çıkarılmasından kullanımına kadar olan aşamalarda atmosfere ne kadar karbon ve metan gazı saldırdığı hesaplanıyor. Gazetenin konuştuğu bazı şirketler, çıkarılan petrol, gaz ve kömürün nasıl kullanıldığından kendilerinin doğrudan sorumlu olmadığını söyledi. Bazı şirketler ise fosil yakıtların çevreye etkisinin 1950'lerden beri bilinmesine rağmen sektörün harekete geçmekte geç kaldığını kabul etti.

Yukarıda verilen haber metnine bakılarak küresel iklim değişikliklerinin nedenlerini ve sonuçlarını göz önüne alacak olursak hangi yorum yanlış olur?

- A) Küresel iklim değişikliklerine sera gazlarının artması neden olmaktadır.
- B) Buzulların erimesi gibi iklimsel değişimlerin sebebi fosil yakıtların atmosfere saldırdığı karbondioksit gazlarıdır.
- C) Küresel iklim değişikliklerinin etkisini azaltmak için fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmalıdır.
- D) Küresel iklim değişikliğinin etkisini azaltmak istiyorsak kömür yerine petrol kullanmalıyız.

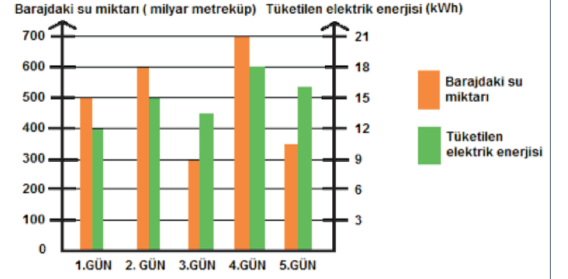

3. Dünya nüfusunun artışı ve gelişen sanayi ile birlikte tüketim maddelerinde artış görülmektedir. Bu artış atıklarında artmasına neden olmaktadır. Bu atıkların azaltılması ve ekonomiye katkı sağlaması için geri dönüşüme önem verilmektedir. Bu amaçla ülkemizde bir çok proje başlatılmıştır. Bunlardan biri de İstanbul'da başlatılan İstanbulkart projesidir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından geri dönüşüm kapsamında hayata geçirilen Akıllı Geri Dönüşüm Konteynerına atık pet şişe ve alüminyum içecek kutusu atan her İstanbulkart kullanıcısının kartına belirli miktar para yüklenecek.

Bu projeye bakılarak geri dönüşümle bir çok maddenin geri dönüşümü sağlanabilirken bazı maddelerin geri dönüşümü zor olduğu için yapılması uygun görülmez. Buna göre geri dönüşüm ile ilgili yapılabileceklerden hangisi yanlıştır?

- A) Atık piller toplanarak geri dönüşüme gönderilmesi.
B) Hurdaların geri dönüşüme kazandırılması
C) Atık yağların belirli yerlerde biriktirilerek geri dönüşümünün sağlanması.
D) Floresan lambalar toplanarak geri dönüştürülmesi.

4. Bir bölgede elektrik enerjisinin üretilmesi için en çok kullanılan yöntem barajlardan akan suyun hareket gücünü kullanarak elektrik enerjisi üretmektir.

Yukarıdaki grafikte bir bölgede bulunan barajdaki su miktarı verilmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda barajda bulunan su miktarı ile üretilen elektrik enerjisi arasında ilişki bulunduğu açıklanmıştır. Uzmanlar barajda bulunan tüm suyun kullanıldığını ve kullanılan su miktarı ne kadar fazla ise üretilen elektrik enerjisinin de o kadar fazla olduğunu belirtmiştir. Ayrıca grafikte bir evde 5 gün boyunca kullanılan elektronik aletlere ve süresine bağlı olarak tüketilen elektrik enerjisi de verilmiştir.

Grafikte verilen bilgilerle ilgili;

- I. Kaynakların tükenme ihtimaline karşın tasarruf sağlamak amacıyla barajda üretilen elektrik enerjisi miktarını artırmalıyız.
II. 5. gün kullanılan elektronik aletlerin yerine aynı süre kullanılmak şartıyla enerji sınıfı daha yüksek aletler kullanılsaydı tasarruf edilebilirdi.
III. Barajda üretilen enerji miktarının yeterli olmadığı günlerde de elektrik tüketimi gerçekleşmesi üretilen enerjinin daha önceden depo edilmesiyle açıklanabilir.

Yorumlarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.